

Jókai Mór

Prolog

a debreczeni nemzeti színház
megnyitásának ünnepélyéhez*

(részlet)

[...]

Légy üdvözölve ősi Debreczen,
E templom-ünnepélyen, mert bizonynal
Hol nyelv-oltárod áll, egy templom az.

A szó, mely üdvözöl ezt monda »most«
S a szó, mely »egykor« számon fogja kérni:
Miért ez oltár? ezt idézi majd.

Miért ez oltár? – Honfi áldozatra,
Az egyik szellemét áldozza annak,
Részvétit más: – s mindkettő áldozat.

A honni nyelvnek ihlett hirdetője,
Kinek szívében ég az égi szikra,
Tanítson itten híven érzeni;

Tanítson hűn szeretni: – hű szívet,
Drága hazát és fényes őserényt; –
Szeretni mindazt, a mi szép s igaz.

Hirdesse élő, látható alakban
A megdicsőült ősök tetteit:
Hogy lelkesüljön rajtuk nemzedékünk.

Hirdesse bűnnek torló büntetését,
Sújtsa hibánkat és javítsa azt,
Mutassa fel, mi bennünk szép s nemes.

* Elmondta: Laborfalvy Róza a Csokonai Színház avatási ünnepén 1865. október 7-én. A *Bánk bán* ünnepélyes előadásán Laborfalvy Gertrudot alakította.

Legyen világos tükre életünknek.
A népszokást, az ősi hagyományt
Emlékbe vésve tartogassa fenn.

S amit költőknek lelke ránk hagyott,
Az égi szép költészet hangzatát
Zendítse meg művészet hó szaván:

Hogy hallja minden, s higgye, hogyha hallá,
Hogy nincs a földnek édesebb zenéje,
Mint a magyar szó, művész ajkain.

»Ezért ez oltár!« És nem, hogy hízelgjen
A kor hibáinak, a rossz divatnak,
S visszhangot adjon korcs ízlés szavának.

Nem, hogy legyezze könnyelmű ledérség
Tréfának öltözött botlásait,
És édes mérget töltsön a szivekbe.

Nem, hogy fület csiklandó pengetéssel
A gondolattól elszoktassa népünk' -
Érzékhez szólva, értelem helyett.

A puritán hit ősi városában
Hiú látványnak nem - csak szellemünknek
Épülhetett e ház: - »azért ez oltár«.

S áldott legyen a kéz, mely építé,
Áldott a szív, a mely kigondolá,
Áldott a nép, mely érte áldozott,
Áldott a szellem, mely föntartja ezt,
S áldott a hon, melynek szolgálni fog.